MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta ta' l-4 ta' Dicembru, 2009

Citazzjoni Numru. 174/2008

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fl-24 ta’ April 2008, li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett:

Illi l-konjugi A u B żżewġu fit-28 ta’ Ġunju, 2008[1] kif jirriżulta miċ-ċertifikat taż-żwieġ hawn anness.

Illi minn dan iż-żwieġ ma twieldux tfal.

Illi l-esponent issepara minn ma’ martu.

[1] U b’digriet tas-6 ta’ Jannar 2010 id-data ġiet korretta biex taqra 28 ta’ Ġunju 2003

Illi l-kunsens tal-kontendenti kien vizzjat minħabba difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ bi ksur tal-Artikolu 19(1) (d) tal-Kap. 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

Illi l-kunsens tal-partijiet jew wieħed minnhom, inkiseb bl-esklużjoni pożittiva tal-ħajja miżżewġa bi ksur tal-Artikolu 19(1) (f) tal-Kapitolu 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

Għaldaqstant, l-esponent umilment jitlob lil din l-Onorabbli Qorti jogħġobha tiddikjara ż-żwieġ bejn il-kontendenti null u bla ebda effett għar-raġunijiet suesposti, jew għal xi waħda jew aktar minn dawk ir-raġunijiet, skond l-Artikolu 19 (1) (d) u Artikolu 19 (1) (f) tal-Kap. 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

Bl-ispejjeż.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenuta, ppreżentata fl-20 ta' Jannar 2009, li permezz tagħha esponiet:

1. Illi l-esponenti ma topponix għat-talba sabiex iż-żwieġ ta' bejn il-kontendenti jiġi dikjarat null għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi pero' minħabba raġunijiet imputabbli lill-attur.

2. Illi konsegwentement l-esponenti m'għandhiex tbati spejjeż ta' dawn il-proċeduri.

3. Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit tal-attur u ta' ommu;

Rat il-verbal tas-seduta tat-30 ta' Ottubru 2009 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1997 a bażi tal-Artiklu 19 (1) (d) u (f) tal-Kapitolu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta ma ressqitx provi *nonostante* li ppreżentat risposta kif ġia' ingħad. F'din ir-risposta l-konvenuta ma opponietx għat-talba; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin: *"F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju."* (**"Anna Tonna vs Alexander Tonna"** deċiża mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikoli ċitati mill-attur jirrigwardaw:

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Illi mill-provi mressqa mill-attur jidher li ż-żwieġ sar meta l-partijiet kellhom ftit iktar minn tletin sena. Inkredibilment damu għarajjes għaxar snin iżda ftit xhur wara li żżewġu

ż-żwieġ kien diġa' tfarrak. Skond l-attur, iddeċidew li jiżżewġu biċ-ċivil biss għaliex *ma kienux ċerti fir-relazzjoni tagħhom*. Omm l-attur qalet li mill-ewwel ma ħaditx pjaċir illi kienu se jiżżewġu hekk għaliex dehrilha li ma kien żwieġ xejn. Naturalment dan huwa raġunament żbaljat għaliex **legalment** żwieġ ċivili għandu l-istess validita' ta' żwieġ reliġjuż. Madankollu fil-każ preżenti, dan jindika li donnhom il-partijiet iżżewġu meta kienu jafu li se jisseparaw!

Illi naturalment dwar x'ġara wara ż-żwieġ, dan hu immaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-żwieġ, iżda fil-fehma tal-Qorti ma hemmx x'jindika li ż-żwieġ kien vizzjat. Dan għandu jiġi valutat fl-isfond tas-sentenzi li se jiġu ċitati pero' l-Qorti tħoss li t-talba attriċi hija ġustifikata. Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawża **"Joseph Zammit vs Bernardette Zammit"** (27 ta' Jannar, 2006):

"Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u ċioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti tal-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u ċioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijet essenzjali taż-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi ppruvat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element

essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-dispożizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbilta' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. "

Illi fil-kawża **"Nicholas Agius vs Rita Agius"** (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi: *"B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ."* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi **"Angela Spiteri vs Joseph Spiteri"** (4 ta' Novembru, 1994), **"Robert Attard vs Josephine Attard"** (18 ta' Ottubru, 1995) u **"Janet Portelli vs Victor Portelli"** (14 ta' Awissu, 1995).

Illi fil-kawża fl-ismijiet **"Mario Mizzi vs Maris Mizzi"** (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li: *"Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta' tal-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali."*

Illi kif ġia' ingħad fil-każ odjern il-Qorti issib li anke f'dawn il-parametri t-talba għall-annullament hija ġustifikata

għaliex kien jeżisti difett serju ta’ diskrezzjoni da parti taż-żewġ partijiet.

Għal dawn il-motivi il-Qorti tilqa’ t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ ċelebrat bejn il-partijiet fit-28 ta’ Ġunju 2008[2]; l-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------

[2] U b’digriet tas-6 ta’ Jannar 2010 id-data ġiet korretta biex taqra 28 ta’ Ġunju 2003